

Urgente sanering LPG- tankstations

Een onderzoek naar de voortgang van de
urgente sanering van LPG-tankstations

VROM-Inspectie
Portefeuillehouder Veiligheid & Risico

Cascadeplein 10
Postbus 30020
9700 RM GRONINGEN

Telefoon Telefoon 0050 -59927 00
Fax Fax 050 - 599 26 99
www.vrom.nl
www.vrom.nl

Samenvatting

In 2007 heeft de VROM-Inspectie opnieuw een onderzoek uitgevoerd naar de voortgang van de *'urgente saneringen'* van LPG-tankstations. Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. Ingevolge dit Besluit moeten LPG-tankstations waarbij het plaatsgebonden risico de grenswaarde van 10^{-5} per jaar overschrijdt, uiterlijk 27 oktober 2007 zijn gesaneerd. Er zijn in 2007 totaal 125 LPG-tankstations bezocht. Bij een deel van deze bezoeken is geverifieerd of, na uitkering van de schadevergoeding door het ministerie van VROM, de sluiting ook daadwerkelijk is geëffectueerd.

Uit het onderzoek blijkt het volgende:

In de gevallen waar schadevergoeding is uitbetaald is in alle gevallen de LPG-verkoop na intrekking van de vergunning ook daadwerkelijk beëindigd. Er is sprake van een adequate uitvoering door de betrokken gemeenten.

De verplaatsing van het vulpunt liep in veel gevallen vertraging op, waardoor 10 van deze LPG-stations nog in werking waren na 27 oktober 2007.

Van de 43 stations waarvan de schadevergoedingsprocedure nog niet afgerond was, waren er vijf nog in werking na 27 oktober 2007.

Eén urgent station dat niet voor schadevergoeding in aanmerking kwam was nog in werking na 27 oktober 2007.

Twee niet voor sanering aangemelde urgent te saneren stations, hadden de voorgenomen vulpuntverplaatsing nog niet doorgevoerd en waren nog in werking per 27 oktober 2007.

De installatie van 18 LPG-stations, die voor 1 mei 2007 met de verkoop van LPG waren gestopt, is nog niet geheel ontmanteld.

Op basis van het onderzoek is geconcludeerd dat in alle gevallen de LPG-verkoop na intrekking van de vergunning ook daadwerkelijk is beëindigd. Het besluit tot intrekking van de vergunning is in een aantal gevallen niet of niet tijdig genomen, waardoor een aantal stations nog in werking zijn. Daarnaast is de ontmanteling van de LPG-stations niet overal even voortvarend ter hand genomen.

Vervolg

De VROM-Inspectie zal er op toezien dat het bevoegd gezag er zorg voor draagt dat de nog in werking zijnde urgent te saneren stations (18) de LPG-verkoop zo spoedig mogelijk staken of dat alsnog wordt voldaan aan de 10^{-5} contour. Daarnaast zal de VROM-Inspectie er op toezien dat de ontmanteling van de LPG-stations (eveneens 18) voortvarend wordt opgepakt.

inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding onderzoek	4
1.2	Doelstelling	4
1.3	Werkwijze	4
2	Sanering LPG-stations	6
2.1	Criteria voor urgente sanering	6
2.2	Criteria voor niet urgente sanering	6
2.3	Saneringsprogramma	7
3	Resultaten onderzoek	9
3.1	Voortgang sanering en sluiting	9
3.2	Niet aangemelde LPG-tankstations	10
3.3	Voortgang ontmanteling LPG-stations	10
4	Conclusies	11

1 Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. Het Besluit stelt grenzen aan het risico dat bedrijven mogen veroorzaken voor hun omgeving. Een van de categorieën inrichtingen waar het Bevi op van toepassing is zijn LPG-tankstations. Volgens het Bevi moeten LPG-tankstations waarbij het plaatsgebonden risico de waarde van 10^{-5} per jaar overschrijdt, uiterlijk 27 oktober 2007 zijn gesaneerd (urgente sanering). Vooruitlopend op het definitief in werking treden van het Bevi is door de directie Externe Veiligheid (EV) van het ministerie van VROM een saneringsprogramma voorbereid. Er is een landelijke inventarisatie uitgevoerd naar de mogelijke knelpunten bij LPG-tankstations en het bevoegd gezag Wet milieubeheer (Wm) is gevraagd de benodigde procedures voor het intrekken van de Wm-vergunningen en het vaststellen van de schadevergoeding te starten. In 2005 is het saneringsprogramma gaan lopen. Mede in overleg met de directie Externe Veiligheid van het Ministerie van VROM heeft de VROM-Inspectie in 2006 een onderzoek uitgevoerd naar de uitvoering van het programma en het feitelijk beëindigen van de verkoopactiviteiten. Daarbij is aangegeven om in oktober 2007 een vervolgonderzoek naar de stand van zaken in te stellen.

1.2 Doelstelling

De doelstelling voor het onderzoek is toezien op en bevorderen dat de saneringsverplichting met betrekking tot LPG-tankstations door het bevoegd gezag op een juiste wijze voor 27 oktober 2007 wordt uitgevoerd en zonodig interveniëren indien geen juiste uitvoering wordt gegeven aan de saneringsverplichting.

1.3 Werkwijze

In het onderzoek zijn in 2007 in de periode september tot en met november 125 LPG-tankstations bezocht. Bij de controlebezoeken is, afhankelijk van de situatie het volgende onderzocht:

- bij de LPG-tankstations waar een schadevergoeding is uitgekeerd, is geverifieerd of de vergunning was ingetrokken, de verkoopactiviteiten ook daadwerkelijk waren beëindigd en de installatie compleet ontmanteld is;
- bij LPG-tankstations waarvoor het Ministerie van VROM een positief voorlopig standpunt over de schadevergoeding heeft afgegeven en de schadevergoedingsprocedure nog niet is afgerond, is nagegaan of de urgente situatie per 27 oktober 2007 is opgeheven.

- bij LPG-tankstations waar door de (voorgenomen) verplaatsing van het vulpunt geen sprake meer is van een urgent saneringsgeval, is geverifieerd of deze vulpuntverplaatsingen ook uitgevoerd zijn voor 27 oktober 2007.

2 Sanering LPG-stations

2.1 Criteria voor urgente sanering

De criteria voor de urgente sanering van LPG-tankstations zijn, vooruitlopend op de inwerkingtreding van het Bevi, vastgesteld in een brief van de minister van VROM in mei 2003. Uitgangspunt is de overschrijding van de norm voor het plaatsgebonden risico (10^{-5} per jaar) bij kwetsbare objecten. Daarbij is in mei 2003 in eerste instantie een aanvullend saneringscriterium vastgesteld waarbij stations, die tevens aandacht behoeften tegen de achtergrond van het overschrijden van het groepsrisico, met prioriteit gesaneerd zouden worden. Dit aanvullend criterium is in 2004 komen te vervallen met de inwerkingtreding van het Bevi omdat inmiddels voldoende financiële middelen beschikbaar waren om alle tankstations te saneren.

In het in oktober 2004 vastgestelde Bevi en de nadere regels in de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) zijn afstandeisen vastgesteld waarmee voldaan wordt aan de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van 10^{-5} per jaar. Voor LPG-tankstations met een doorzet van maximaal $1500 \text{ m}^3/\text{jaar}$ geldt een afstand van 25 meter vanaf het vulpunt en 15 meter vanaf het ondergrondse reservoir. Indien niet aan deze afstanden kan worden voldaan is er sprake van een urgent te saneren situatie. Volgens het Bevi dienen deze situaties uiterlijk 27 oktober 2007 (drie jaar na inwerkingtreding) te zijn gesaneerd. In sommige gevallen is het mogelijk om aan de criteria te voldoen door verplaatsing van het vulpunt. Als dat niet mogelijk of wenselijk is moet de LPG-verkoop beëindigd worden.

2.2 Criteria voor niet urgente sanering

Situaties bij LPG-tankstations waar niet voldaan wordt aan de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar bij kwetsbare objecten moeten volgens het Bevi uiterlijk 1 januari 2010 zijn gesaneerd. In het Revi waren in 2004 de afstanden opgenomen waarbij voldaan wordt aan de grenswaarde van 10^{-6} per jaar. Voor een tankstation met een doorzet tot 1500 m^3 per jaar gold een afstand van 110 meter vanaf het vulpunt, 25 meter vanaf het reservoir en 15 meter vanaf de afleverzuil. Voor een doorzet tot $1000 \text{ m}^3/\text{jaar}$ geldt vanaf het vulpunt een kleinere afstand (45 meter).

In juni 2005 is een convenant gesloten met de LPG-branche waarin afspraken zijn vastgelegd voor het verbeteren van de veiligheid van LPG tankstations. De sector treft maatregelen en zorgt ervoor dat de daarna nog resterende veiligheidsknelpunten worden opgelost. Voor 1 januari 2010 worden de volgende maatregelen getroffen:

- het toepassen van een verbeterde vulslang;
- het aanbrengen van een hittewerende coating op alle LPG-autogastankauto's.

Door deze veiligheidsmaatregelen verminderden de risico's en daarmee werd de contour voor het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar kleiner. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de in de Revi genoemde afstanden. De wijzigingen in het Revi zijn gepubliceerd in Staatscourant 66 d.d. 3 april 2007 en op 1 juli 2007 in werking getreden.

Aan de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar wordt per 1 juli 2007 voldaan als:

- de afstand tot het vulpunt 40 meter is bij een doorzet van 1000 – 1500 m³ per jaar
- de afstand tot het vulpunt 35 meter is bij een doorzet van 500 – 1000 m³ per jaar
- de afstand tot het vulpunt 25 meter is bij een doorzet van minder dan 500 m³ per jaar
- de afstand tot het ondergronds of ingeterpt reservoir 25 meter is bij een doorzet tot 1500 m³ per jaar
- de afstand tot de afleverzuil 15 meter is bij een doorzet tot 1500 m³ per jaar.

2.3 Saneringsprogramma

Het programma voor de urgente sanering van LPG-stations wordt onder regie van de directie Externe Veiligheid uitgevoerd. De basis voor het saneringsprogramma is een in 2003 uitgevoerde, uitgebreide inventarisatie van de Op den Kamp adviesgroep (OAG). Deze inventarisatie leverde een lijst op met 253 LPG-stations waar vermoedelijk niet voldaan werd aan de afstandseisen en dus mogelijk sprake was van een urgente sanerings situatie. De directie Externe Veiligheid heeft de gegevens van de betreffende stations uitgezet bij het bevoegd gezag en gevraagd om een verificatie en een definitieve toetsing aan de saneringscriteria.

Het proces van intrekking verloopt vervolgens in hoofdlijnen op de volgende wijze:

Voornemen: Het bevoegd gezag start het proces door het in kennis stellen van de vergunninghouder en het ministerie van VROM van het voornemen tot intrekken van de vergunning. Het ministerie maakt aan het bevoegd gezag een voorlopig standpunt kenbaar.

Ontwerp intrekkingbeschikking: Het bevoegd gezag stelt een ontwerp intrekkingbeschikking op.

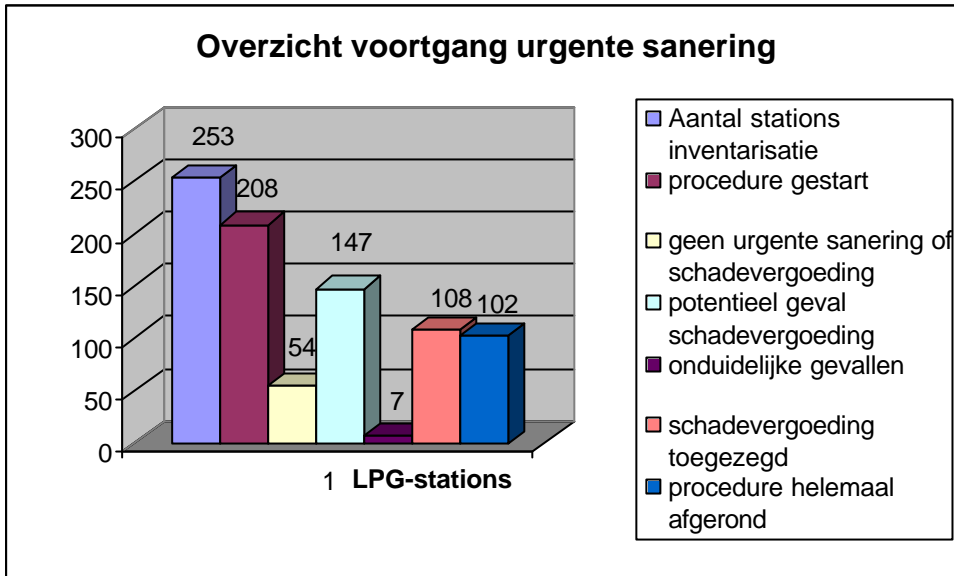
Schadevergoeding: Er wordt advies gevraagd over de hoogte van de schadevergoeding bij de Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken (SAOZ).

Instemmingverzoek: Het bevoegd gezag verzoekt het ministerie om in te stemmen met de schadevergoeding.

Instemmingbesluit: Het ministerie toetst het verzoek en de ontwerpbeschikkingen en neemt een instemmingbesluit indien voldaan wordt aan de criteria.

Intrekking en toekenningbeschikking: Het bevoegd gezag stelt de definitieve beschikkingen op waarin het moment van staken van de verkoopactiviteiten worden vastgelegd.

Financiële afhandeling: Het ministerie neemt een definitief instemmingbesluit gekoppeld aan een financiële toezegging voor uitbetaling aan de gemeente.

Grafiek 1, overzicht voortgang urgente sanering

Van de oorspronkelijk in de inventarisatie opgenomen stations (253) heeft het bevoegd gezag in 208 gevallen de procedure gestart door het voornemen tot intrekken van de vergunning. In 54 gevallen was er geen sprake van urgente sanering of was er geen recht op schadevergoeding. In 147 gevallen betroffen het potentiële geval van schadevergoeding. In zeven gevallen was nog onduidelijk of het al dan niet een urgent te saneren situatie betrof. Eind oktober 2007 was bij 108 stations de schadevergoeding toegezegd en was bij 102 stations de schadevergoedingprocedure geheel afgerond.

3 Resultaten onderzoek

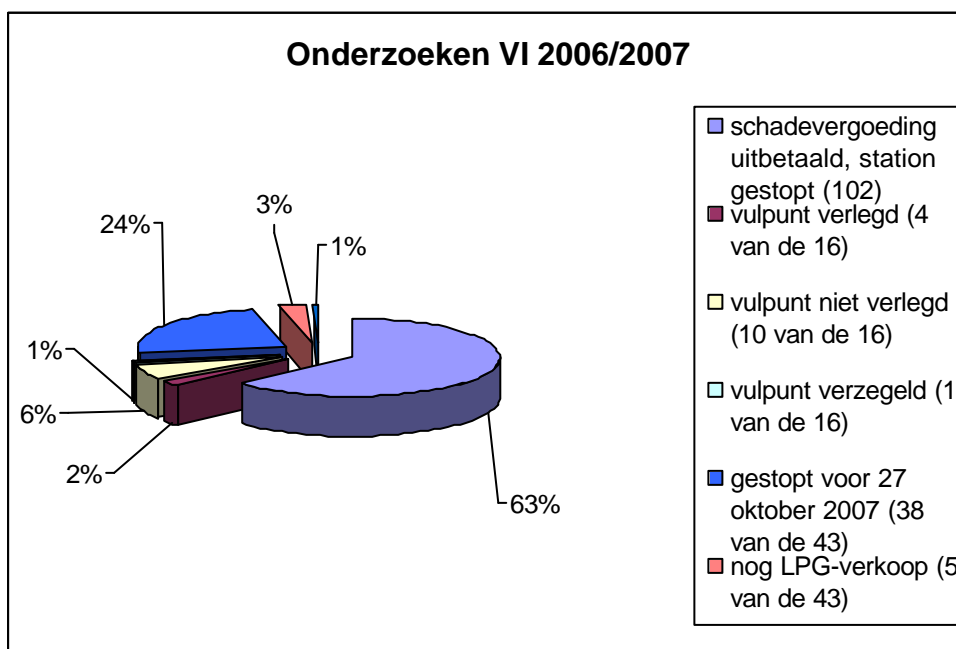
3.1 Voortgang sanering en sluiting

In het onderzoek zijn in 2007 125 LPG- stations bezocht. Dit betroffen, inclusief de in 2006 uitgevoerde inspecties, 102 LPG-tankstations waarvan volgens de gegevens van de directie Externe Veiligheid de betreffende Wm-vergunning was ingetrokken en een schadevergoeding via de gemeente werd uitgekeerd. Bij deze stations was de vergunning ingetrokken en werd ook geen LPG meer verkocht.

Daarnaast is bij 16 stations gecontroleerd of het vulpunt verlegd is, waardoor het station alsnog aan de eis van 10-5 kan voldoen. In 10 gevallen was het vulpunt nog niet verplaatst en het LPG-station nog in werking. In één geval is in afwachting vande verplaatsing van het vulpunt, het vulpunt verzegeld.

Tenslotte zijn 43 LPG-tankstations bezocht die, om voor schadevergoeding in aanmerking te komen, voor 27 oktober 2007 de verkoop van LPG gestaakt zouden moeten hebben. Vijf stations bleken na 27 oktober 2007 nog LPG te verkopen.

Uit een door de VROM-Inspectie ontvangen signaal bleek één urgent te saneren station, dat niet voor schadevergoeding in aanmerking kwam, de verkoop van LPG eveneens niet gestaakt had per 27 oktober 2007.

Grafiek 2, Resultaten onderzoeken VI 2006/2007

Voorts is gebleken dat niet in alle gevallen de LPG-installatie, met de bijbehorende ondergrondse tank was ontmanteld. Omdat een groot aantal stations eerst vlak voor 27 oktober 2007 gestopt is, is het begrijpelijk dat ontmanteling nog niet plaats heeft kunnen vinden. Echter ook van een aantal reeds eerder met de verkoop gestopte stations heeft de ontmanteling nog niet geheel plaatsgevonden (circa 18). De VI heeft de betreffende gemeenten verzocht deze bedrijven aan te schrijven opdat de ontmanteling alsnog voltooid wordt.

3.2 Niet aangemelde LPG-tankstations

De VROM-Inspectie heeft ook een achttal stations onderzocht die wel urgent waren, maar niet voor sanering zijn aangemeld. Vier van deze stations hadden voor 27 oktober 2007 de verkoop van LPG gestaakt. In twee gevallen is het vulpunt verplaatst, zodat er geen sprake meer is van een urgent te saneren situatie. In twee gevallen, waarin eveneens het vulpunt verplaatst zou worden, is dit nog niet gebeurd en was het LPG-station nog in werking.

3.3 Voortgang ontmanteling LPG-stations

Uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat na uitbetalen van de schadevergoeding in alle gevallen de sluiting ook geëffectueerd is. Bij de nog lopende procedures is niet in alle gevallen tijdig de verkoop van LPG gestaakt. De verplaatsing van het vulpunt, waardoor er geen sprake meer is van een urgent te saneren situatie is niet altijd tijdig gerealiseerd. De ontmanteling van de stations, inclusief de bijbehorende ondergrondse tank, wordt niet altijd voortvarend uitgevoerd.

4 Conclusies

Uit de in 2006 en 2007 ingestelde onderzoeken kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- In de gevallen waar schadevergoeding is uitbetaald is in alle gevallen de LPG-verkoop na intrekking van de vergunning ook daadwerkelijk beëindigd. Er is sprake van een adequate uitvoering door de betrokken gemeenten.
- De verplaatsing van het vulpunt liep in de meeste gevallen vertraging op, waardoor 10 LPG-stations nog in werking waren na 27 oktober 2007.
- Van de 43 stations waarvan de schadevergoedingsprocedure nog niet afgerond was, waren er vijf nog in werking na 27 oktober 2007.
- Eén urgent station dat niet voor schadevergoeding in aanmerking kwam was nog in werking na 27 oktober 2007.
- Twee niet voor sanering aangemelde urgent te saneren stations, hadden de voorgenomen vulpuntverplaatsing nog niet doorgevoerd en waren nog in werking per 27 oktober 2007.
- De installatie van 18 LPG-stations, die voor 1 mei 2007 met de verkoop van LPG waren gestopt, is nog niet geheel ontmanteld.

Op basis van het onderzoek is geconcludeerd dat in alle gevallen de LPG-verkoop na intrekking van de vergunning ook daadwerkelijk is beëindigd. Het besluit tot intrekking van de vergunning is in een aantal gevallen niet of niet tijdig genomen, waardoor een aantal stations nog in werking zijn. Daarnaast is de ontmanteling van de LPG-stations niet overal even voortvarend te rhand genomen.

Vervolg

De VROM-Inspectie zal er op toezien dat het bevoegd gezag er zorg voor draagt dat de nog in werking zijnde urgent te saneren stations (18) de LPG-verkoop zo spoedig mogelijk staken of dat alsnog wordt voldaan aan de 10^{-5} contour. Daarnaast zal de VROM-Inspectie er op toezien dat de ontmanteling van de LPG-stations (eveneens 18) voortvarend wordt opgepakt.